

FINNIUS

De eerste stap naar regulering van (handel in) cryptos?

8 juni 2018

🕒 4 MINUTEN

Op 14 mei jl. werd op Europees niveau een nieuw pakket aan maatregelen aangenomen om de strijd tegen witwassen en financiering van terrorisme verder op te voeren (in de markt aangeduid als de Vijfde Anti-Witwasrichtlijn). Eén van deze maatregelen brengt mee dat (i) aanbieders van diensten voor het wisselen van virtuele valuta met fiat geld (cryptocurrency exchange platforms en cryptocurrency brokers) en (ii) aanbieders van elektronische bewaarportemonnees (custodian wallet providers) (gezamenlijk: aanbieders van cryptodiensten) straks binnen het bereik van de witwasregelgeving vallen.

Deze regels worden op termijn geïmplementeerd in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Dit betekent dus concreet dat deze aanbieders van cryptodiensten uitvoering zullen moeten gaan geven aan de Wwft. De meest belangrijke verplichting op grond daarvan is dat zij cliëntonderzoek moeten doen naar al hun zakelijke relaties (in ieder geval de handelaren op het platform en de houders van een wallet) en transacties moeten monitoren en zo nodig moeten melden aan de Financial Intelligence Unit (FIU). Verder voorzien de nieuwe regels ook in een registratieplicht voor deze aanbieders van cryptodiensten. Hoe die registratieplicht er precies uit zal zien en bij wie zij zich zullen moeten registreren, is op dit moment nog niet duidelijk.

Wat ons betreft is de introductie van deze nieuwe regels een positieve ontwikkeling. Op dit moment bevindt de handel in cryptomunten zich nog in een wat grijs en schimmig gebied, mede als gevolg van een gebrek aan regelgeving. Toezichhouders waarschuwen veelvuldig voor uiteenlopende risico's bij de handel in cryptos; zoals fraude, witwasgevoeligheid, extreme volatiliteit en gebrek aan toezicht, transparantie en informatie. Er zijn op dit moment echter geen regels die deze risico's adresseren. Er ontbreekt een duidelijk kader. Dit terwijl het er naar uit ziet dat cryptos niet op korte termijn van het toneel zullen verdwijnen. Er lijkt zelfs een toenemende interesse vanuit beleggers te ontstaan voor cryptos. Het is dan naar mijn mening voor zowel aanbieders van cryptodiensten als bestaande financiële marktpartijen van belang dat er enige vorm van regulering komt om de risico's zoveel mogelijk te adresseren.

Een van de vaak gehoorde risico's is dat de handel in cryptos – vanwege het anonieme karakter van de cryptocurrencies – gevoelig is voor witwassen en terrorismefinanciering. Door de schakels in de handel in cryptos (met name daar waar het mogelijk is cryptos om te zetten in fiat geld), binnen het bereik van de witwasregelgeving te trekken, wordt dit aandachtspunt grotendeels aangepakt. Deze aanbieders van cryptodiensten zullen moeten gaan fungeren als poortwachter voor de handel in cryptos. De AFM of DNB zullen toezicht moeten gaan houden op die poortwachtersfunctie.

Wellicht is dit ook reden voor banken en betaalinstanties om (weer) met dergelijke partijen in zee te gaan voor het openen van een bankrekening. Een in de markt veel gehoorde verzuchting is dat het op dit moment vrijwel onmogelijk is om als aanbieder van cryptodiensten een bankrekening te openen. Dat is – gelet op de onduidelijke status rondom de handel in cryptos en de veelvuldige

waarschuwingen van toezichthouders (ook rechtstreeks aan het adres van banken) en de kosten die ermee gepaard zouden gaan de risico's te adresseren – vanuit een commercieel en compliance oogpunt wellicht ook geen onlogische keuze. Hier kunnen deze nieuwe regels mogelijk uitkomst bieden voor zowel de aanbieders van cryptodiensten als voor bestaande financiële marktpartijen.

De Europese Commissie heeft overigens gekozen voor een – naar Europese begrippen – vrij korte implementatietermijn. Lidstaten moeten de nieuwe regels binnen 18 maanden implementeren in nationale wetgeving. Dat betekent dat de nieuwe regels uiterlijk eind 2019 in werking moeten treden. Dat is vanzelfsprekend onder de assumptie dat Nederland de implementatiedeadline ook haalt. Immers, de Vierde Anti-Witwasrichtlijn had op 26 juni 2017 geïmplementeerd moeten zijn, maar dat is in Nederland vooralsnog niet gebeurd.

Maar met de nieuwe anti-witwasregels zijn we er nog (lang) niet. Een ander vaak gehoord risico is dat cryptos (waaronder zogenoemde initial coin offerings (ICO's)) niet gereguleerd zijn en dat partijen die de uitgifte ervan en handel erin faciliteren, niet onder toezicht staan en er geen regels voor gelden. Er lijkt behoefte (zowel vanuit regelgevers, toezichthouders als de markt) aan regelgeving en toezicht, juist ook omdat men het innovatieve karakter van cryptos en de onderliggende blockchain inziet en wil faciliteren. Zo werd ook duidelijk tijdens een debat van de Tweede Kamer, waarin verschillende moties zijn aangenomen langs deze strekking (innovatief en toezicht wenselijk). We zijn benieuwd hoe zich dit verder gaat ontwikkelen. Een van de grootste uitdagingen wordt naar onze inschatting om regelgeving te formuleren die het grensoverschrijdende karakter van de (handel in) cryptos kan adresseren.

Specialisten

Tim de Wit

T +31 (0)20 767 01 80

T +31 (0)20 820 80 32 (direct)

M +31 (0)6 11 00 45 26

tim.de.wit@finnius.com